

**UNIVERSITATEA “BABEȘ – BOLYAI” DIN CLUJ – NAPOCA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE “ISIDOR TODORAN”**

**THE RELIGIOUS MUSICAL
COMPOSITIONS OF ION VIDU
(Ph. D. THESIS SUMMARY)**

SUPERVISOR

PR.PROF.UNIV.DR. VASILE STANCIU

Ph.D. STUDENT

DIAC. ION – ALEXANDRU ARDEREANU

CLUJ – NAPOCA

2012

THESIS CONTENTS

Introduction. The context of the Orthodox religious music from Banat before Ion Vidu	004
I. Ion Vidu's life and professional activity	011
I.1. Ion Vidu, a short biography.....	011
I.2. Ion Vidu, the composer and the conductor.....	021
I.3. Ion Vidu, the teacher	031
I.4. Post-mortem echoes of Ion Vidu's personality: Ioan Ștefan Paulian's commemorative study – <i>The Soul and the Works of Ion Vidu</i>	035
II. The religious musical compositions of Ion Vidu. A general presentation ...	050
III. Representative works of Ion Vidu's religious musical compositions	065
III.1. <i>Cântări Vechi Funerale</i>	065
III.2. <i>Liturghia pentru cor mixt</i>	085
III.3. <i>Liturghia pentru cor bărbătesc</i>	130
III.4. <i>Mântuire</i>	166
III.5. <i>Hristos a înviat!</i>	170
IV. Other works pertaining to Ion Vidu's religious creation	174
IV.1. Works pertaining to liturgical creation.....	174
IV.1.1. <i>Liturghia Sfântului Ioan Chrisostom. Terțet pentru școlari</i>	174
IV.1.2. <i>La Liturghia Sfântului Vasile</i>	178
IV.1.3. <i>Troparul Crăciunului</i>	181
IV.1.4. <i>Mântuiește Doamne</i>	184

IV.2. Religious songs	188
IV.2.1. <i>Rugăciune</i>	188
IV.2.2. <i>Doamne, ajută-ne</i>	190
IV.3. Religious carols	192
IV.3.1. <i>O, ce veste minunată</i>	192
IV.3.2. <i>Sara Mare</i>	193
IV.4. Laic or profane carols	195
IV.4.1. <i>Colinda Mamei</i>	195
IV.4.2. <i>Colinda fetei</i>	197
CONCLUSIONS. Stylistic landmarks in Ion Vidu's religious musical creation	199
C.1. Musical elements specific to religious choral creation	199
C.2. A stylistic portrait of Ion Vidu from the perspective of his religious choral creation. The composer's importance in contemporary Romanian Church music	204
Bibliography	216
Index of musical examples	233
Addenda (the analysed scores)	238

KEY WORDS

- *ROMANIAN MUSICAL CREATION*
- *RELIGIOUS CHORAL MUSIC*
- *ROMANIAN CHORAL MUSIC*
- *ION VIDU*
- *COMPOSERS FROM BANAT*

THESIS SUMMARY

The field of Religious Music, a borderline between Liturgical Theology and Musicology, sets out to bring the two areas closer by creating bridges within the art of sound and by enriching each domain through loans and concepts taken from the other.

At a first glance, the reader might pose the question: why is it necessary for musicological papers to exist within the realm of Liturgical Theology? The answer is simple: the segment from Liturgical Theology filled by Religious Music represents one of the pillars of the Christian cult and even more than that, one of the pillars of the missionary activity of the Church. This is reflected in the very missionary valence of music, this being an element with which the novice as well as the experienced Christian – situated on a more or less evolved path of Christian ascension – constantly meet; in what regards its functioning, the religious music remains greatly indebted to the anatomic and physiologic principles of Musicology, although from a literary point of view it deals with the sacred.

This paper is aiming at filling a bibliographical gap which occurred due to the social and political background in our country in the 81 years since Ion Vidu's death. This gap represents his religious compositions, since these works have been omitted by the canonical bibliography (theological and musicological) because of the censorship applied by the atheist communist regime. Nevertheless, the paper does not stop its research at this level because the aim hereby endorsed is to go beyond a mere monography pertaining to the field of History of Music; in order to bring forth interdisciplinary contributions – to both Liturgical Theology and Musicology – this paper needed to be invested with both musicological and theological value. The solution to this joint undertaking is the domain of *Musical Stylistics*, a mature area of Musicology which does not only create a complete stylistic portrait of a composer, a musical genre/trend/work, but also gathers data that help create patterns of reference for the interpretative approach of a composer, a musical trend/work as well as of an entire musical genre such as the Romanian Orthodox Choral Music.

These aspects are the foundation for the scientific research undertaken in this paper, for the method used and for the transdisciplinarity (relevant both for Musicology and Theology) which can be reduced to the following affirmation, the professional creed by which this research

has been conducted: the analysis of the stylistic profile of a certain composer is a work of both musicological and theological validity, the latter pertaining to Liturgical Theology (namely to its subspecialty, Church Music). This is possible also due to the fact that the stylistic profile entails a musical aesthetic view upon a great personality in this field as well as an extension of this profile by an interpretative approach applied to the entire Romanian religious Orthodox choral creation (being, in fact, an aesthetic approach of it).

Moreover, it is necessary to point out the fact that, in our view, the transdisciplinarity of a musical study within the field of Church Music represents the novelty of regulation in certain liturgical aspects based on conclusions drawn from a musicological research. This aspect creates an overview perspective on the field of Church Music and also a definition of it, which, by analogy with a living creature, can yield the term of Church music's "anatomy" (a conglomerate formed from literary analysis as the theological element and from musical analysis as the musicological element) as well as the term of "physiology" (a conglomerate formed from the dogmatic-philosophic feature of Liturgical Theology as the theological element and from the aesthetic-stylistic feature as the musicological element).

Taking into consideration the above mentioned starting points, this paper has been divided into chapters which correspond to the methodology I set out to use in order to reach the aim of this research.

Thus, the process of writing the paper can be described in certain stages of research rather than in chapters:

1. The stage of pinpointing the main biographical elements. This monographic phase represents the starting point for establishing the aesthetic-stylistic creed of the composer and it has the characteristics of a general biography because only the relevant information regarding Ion Vidu's religious compositions have been selected. The Introduction and the first two chapters can be integrated in this research stage and they can be seen as giving general background for those who want to research deeper into the religious musical creation of Ion Vidu.

The Introduction presents a brief history of the Orthodox Church music in Banat and deals with both its dimensions: the pew music and the choral music.

Chapter I, entitled *Ion Vidu's life and professional activity*, gives relevant bibliographical elements for the undertaken research, focusing on two main aspects of the composer's life: the musical activity and the pedagogical one.

Chapter II, entitled *The religious musical compositions of Ion Vidu. A general presentation*, offers an introduction to the main subject of the thesis, presenting the list of Vidu's religious works (which has been completed by Vidu's main biographer, the Romanian musicologist, Viorel Cozma) and the institutions or the private collections in Banat where copies of the manuscripts or of the printed editions can still be found today. It has to be mentioned the fact that in our process of research and documentation we have selected thirteen institutions and private collections in Banat due to their importance but also to the fact that there were no other places to find relevant documents. The list comprises of all important cultural institutions in Banat and of the private collections of some of the most important contemporary personalities in Banat in the field of Church music).

2. The stage of musical analysis, as a means of deciphering the „anatomy” of a certain musical genre approached by the composer as well as of a whole creation phase of that composer. Considering the fact that this stage represents the informational basis on which further research has been conducted, it had to be thoroughly analysed. This stage didn't need any conclusions, in that it only detected the musicological realities; this because to „conclude” is the same with to perceive the mechanism of functioning of a certain genre or musical creation phase, i.e. the physiology, a stage which is observed in the next two chapters.

Chapter III, Representative works of Ion Vidu's religious musical compositions and **Chapter IV, Other works pertaining to Ion Vidu's religious creation**, occupy the biggest part of the thesis and musically analyse all the representative works from Vidu's religious musical creation as well as samples from all musical genres taken up by the composer in this field: religious songs, religious carols and laic or profane carols. Each analysis has been done according to the following algorithm:

- a) brief presentation of the composition
- b) the identification of the melodic source of inspiration used by the author and its type (original, if the melody belongs to the composer or an adaptation if Vidu uses to a more or less extent and already existing melody from the Orthodox Church music in Banat)
- c) the analysis of the musical form
- d) the melodic analysis
- e) the harmonic analysis

- f) the rhythmic analysis
- g) the expressive dimension analysis (this concerns the expressiveness indicators used by the composers in order to give the best interpretation of the composition).

3. **The stage of deciphering the musical elements** as stylistic landmarks of an entire musical genre or musical phase of creation, based on the analogy with the physiological study of these elements. Although this stage allows one to elaborate conclusions of a stylistic nature that would entail generalisations, decipherings of musicological patterns and directions of interpretative approach for a certain genre or musical phase of creation, it doesn't yet represent the finite product, because it makes use only of the main information – the musicological one – not taking into consideration contextual data such as biographical elements or social/historic information which are relevant for this research. This latter stage consists of the first subchapter of Conclusions, entitled *C.1. Musical elements specific to religious choral creation*, it being the musicological conclusions drawn from the musical analysis.

4. **The final stage** in creating the stylistic profile of the composer can be achieved only after thoroughly understanding the “anatomy” and the “physiology” of a musical genre or a musical creation phase and adding elements of philosophic and aesthetic conception. These elements come from other realities than the musical creation and are to be found in contextual realms such as the ones mentioned above.

In the second subchapter of the conclusions, entitled *C.2. A stylistic portrait of Ion Vidu from the perspective of his religious choral creation. The composer's importance in contemporary Romanian Church music* the final stage in the musicological process is being carried out by the framing of the stylistics of Vidu's religious music and then, based on that framing, by the deciphering certain elements of aesthetics specific to Vidu. Some general directions are given in what concerns the approaches for the Romanian Orthodox choral religious music within the sacred place it has been intended for: the Church. These general directions in approach represent the final point in the thesis and are founded on Vidu's aesthetic and stylistic conceptions which, even if they weren't written down by the composer, have been extracted in this hereby research.

As a methodological element, this thesis contains an index of all the musical examples used as well as an addenda of all the analysed compositions.

BIBLIOGRAPHY

Editions of the Holy Bible

- *Biblia sau Sfânta Scriptură (ediție jubiliară a Sfântului Sinod)*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Patriarh Teoctist, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, sprijinit pe numeroase alte osteneli, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008

Orthodox Worship Books

- *Aghiazmatar*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998
- *Catavasier*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005
- *Moltifelnic*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002
- *Liturghier*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008
- *Tipic Bisericesc*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1976

Ion Vidu Religious Music Scores

A) Published Scores

- VIDU, Ion, *Cântări Vechi Funerale*, Tipografia Diecezană, Caransebeș, 1904
- VIDU, Ion, *Cântece și coruri școlare (Album)*, Editura Institutului de Arte Grafice A. Auspitz, Lugoj, 1934

- VIDU, Ion, *Hristos a înviat*, Tipografia Diecezană, Caransebeș, 1904
- VIDU, Ion, *Liturghia Sfântului Ioan Chrisostom pentru cor micst*, Editura A. Auspitz, Lugoj, 1930
- VIDU, Ion, *Liturghia Sfântului Ioan Chrisostom pentru cor bărbătesc*, Tiparul Tipografiei Cozia, Mănăstirea Cozia, 1930
- VIDU, Ion, *Liturghia Sfântului Ioan Chrisostom. Terzet pentru școlar*, Editura F. M. Geidel, Leipzig, 1896

B) Unpublished Scores

- VIDU, Ion, *Colinda Fetei* - manuscris (copie) din biblioteca personală a domnului Prof. Univ. Dr. Dumitru JOMPAN
- VIDU, Ion, *Colinda Mamei* – manuscris (copie) din biblioteca Corului Bisericii Protopopiale din Lugoj
- VIDU, Ion, *Colinda Sara Mare* – manuscris (copie) din biblioteca Corului Bisericii Protopopiale din Lugoj
- VIDU, Ion, *La Liturghia Sfântului Vasile (Sfânt și Pre Tine)* – manuscris (copie) din biblioteca Corului Bisericii Protopopiale din Lugoj
- VIDU, Ion, *Priceasna Mântuire*, - manuscris (original) din arhiva muzicală a Muzeului Banatului din Timișoara

Dictionaries

- ***, CHAMBERS. Dictionary of Music, Chambers Harrap Publishers Ltd, Edinburg, 2006
- CIORĂNESCU, Alexandru, *Dicționarul Etimologic al Limbii Române*, Editura Saeculum I. O., Iași, 2001
- COMIȘEL, Emilia, *Dicționar de termeni muzicali*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1984
- COSMA, Viorel, *Muzicieni Români. Lexicon*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1970

- FIRCA, Gheorghe, Dicționar de Termeni Muzicali. Ediția a II –a revăzută și adăugită, Editura Enciclopedică, București, 2008
- GOLEA, Antoine și VIGNAL, Marc, Larousse. Dicționar de Mari Muzicieni, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000
- GOLEA, Antoine și VIGNAL, Marc, Dicționar de Mari Muzicieni, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006
- SAVA, Iosif și VARTOLOMEI, Luminița, Dicționar de Muzică, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979

Books and Volumes

- ALEXANDRU, Tiberiu, *Muzica populară românească*, Editura Muzicală, București, 1967
- AVRAM, Florea, *Creația Corală Românească din Banat Perioada Interbelică. Între prelucrarea sursei folclorice și bizantine și creația originală*, Editura Mirton, Timișoara, 2004
- BARTÓK, Béla, *Însemnări asupra cântecului popular românesc*, Editura Muzicală, București, 1956
- BÂTLAN, Ion, *Introducere în istoria și filosofia culturii (ediția a II – a revăzută)*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1995
- BÂRLEA, Ovidiu, *Folclorul românesc. Momente și sinteze*, Volumul I, Editura Minerva, București, 1981
- BÂRLEA, Ovidiu, *Poetica folclorică*, Editura Univers, București, 1979
- BELEAN, Pr. Nicoale, *Cântarea religioasă din Banat, (Teză de Doctorat)*, Editura Solness, Timișoara, 2001
- BELEAN, Pr. Nicolae, *Cântări Bisericești Tradiționale*, Editura Marineasa, Timișoara, 2005
- BENTOIU, Pascal, *Gândirea muzicală*, Editura Muzicală, București, 1975
- BERGER, Wilhelm Georg, *Dimensiuni modale*, Editura Muzicală, București, 1979
- BOBOC, Nicolae, *Motivul premioritic în lumea colindelor*, Editura Facla, Timișoara, 1985

- BORDEIANU, Mihai, *Versificația românească*, Editura Junimea, Iași, 1974
- BRANIȘTE, Pr. Ene, *Liturgica generală*, Ediția a II – a revizuită și completată, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993
- BRANIȘTE, Pr. Ene, *Liturgica Specială*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980
- BRĂTULESCU, Monica, *Colinda românească*, Editura Minerva, București, 1981
- BRÂNCUȘI, Petre, *Istoria Muzicii Românești*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din Republica Socialistă România, București, 1969
- BREAZUL, George, *Pagini din istoria muzicii românești*, Volumul I, Ediție îngrijită de Gheorghe FIRCA, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1970
- BREAZUL, George, *Pagini din istoria muzicii românești*, Volumul II, Ediție îngrijită de Gheorghe FIRCA, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1970
- BUCIU, Dan, *Elemente de scriitură modală*, Editura Muzicală, București, 1981
- BUGHICI, Dumitru, *Dicționar de forme și genuri muzicale*, Editura Muzicală, București, 1978
- CABASILĂ, Nicolae, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturgii și Despre viața în Hristos*, Traducere de Pr. Prof. Univ. Dr. Ene BRANIȘTE și Pr. Prof. Univ. Dr. Teodor BODOGAE, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1989
- CARAMAN, Petru, *Colindatul la români, slavi și alte popoare*, Ediție îngrijită de Silva Ciubotaru, prefață de Ovidiu Bârlea, Editura Minerva, București, 1978.
- CATRINA, Constantin, *Ipostaze ale muzicii de tradiție bizantină din România*, Editura Muzicală, București, 2003
- CEZAR, Radu, *Artă și convenție*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989
- CIOBANU, Gheorghe, *Studii de etnomuzicologie și bizantinologie*, Volumul I, Editura Muzicală, București, 1974
- CIOBANU, Gheorghe, *Studii de etnomuzicologie și bizantinologie*, Volumul II, Editura Muzicală, București, 1979
- CHIFU, Dana – Sorina, *Ipostaze ale limbajului muzical bănățean în creația de lied a compozitorilor bănățeni*, Editura Eubeea, Timișoara, 2008
- COMAN, Mihai, *Izvoare mitice*, Editura Cartea Românească, București, 1980

- COMAN, Mihai, *Mitologie populară românească*, Volumul I, Editura Minerva, București, 1986
- COMIȘEL, Emilia, *Folclor muzical*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967
- COMIȘEL, Emilia, *Studii de etnomuzicologie*, Editura Muzicală, București, 1986
- CONSTANTIN – TUFAN, Stan, *De la Reuniunea română de cântări și Muzică la Corul „Ion Vidu”. 1810 – 2010. 200 de ani de cânt coral românesc la Lugoj*, Editura Eurostampa, Lugoj, 2010
- CONSTANTINESCU, Pr. Ion, *Studiul Noului Testament*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981
- CORESI, Theodore, *Capodopere muzicale inspirate din Liturghie*, Editura Muzicală, București, 2008
- CORESI, Theodore, *Dramaturgie și retorică în muzica de cult creștină*, Editura Muzicală, București, 2008
- COSMA, Viorel, *Ion Vidu. Un maestru al muzicii corale*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., București, 1965
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul I, Editura Muzicală, București, 1973
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul II, Editura Muzicală, București, 1974
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul III, Editura Muzicală, București, 1975
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul IV, Editura Muzicală, București, 1976
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul V, Editura Muzicală, București, 1983
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul VI, Editura Muzicală, București, 1984
- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul VII, Editura Muzicală, București, 1986

- COSMA, Octavian – Lazar, *Hronicul Muzicii Românești*, Volumul VIII, Editura Muzicală, București, 1988
- COZMA, Carmen, *Meloeticul – Eseu semiotic asupra valorilor morale ale creației artistice muzicale*, Editura Junimea, Iași, 1996
- CREȚU, Vasile –Tudor, *Ethosul folcloric-sistem deschis*, Editura Facla, Timișoara, 1980
- CRIȘAN, Ioan, *Un veac de cântec. Din istoricul activității corale de la Caransebeș. 1867 – 1967*, Sfatul Popular al Regiunii Banat. Casa Regională a Creației Populare Timișoara, Timișoara, 1968
- CROCE, Benedetto, *Lirismul și totalitatea artei* (traducere de H. Blazian, post – față de Tudor Vianu, consultat științific: Enea Maroccolo), Casa de Editură Panteon, București, 1996
- DĂNCEANU, Liviu, *Introducere în epistemologia muzicii*, Editura Muzicală, București, 2004
- DRÎMBA, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, Editura Saeculum și Editura Veslata, București, 1998
- FĂGĂRĂȘANU, Horia, *Curs de Armonie Corală*, Volumul I, Tipografia Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006
- FLOREA, Avram *Creația Corală Românească din Banat Perioada Interbelică. Între prelucrarea sursei folclorice și bizantine și creația originală*, Editura Mirton, Timișoara, 2004
- FIRCA, Clemansa – Liliana. *Modernitate și avangardă în muzica ante- și interbelică a secolului XX (1900-1940)*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2002.
- FILIP, Vasile V., *Universul colindei românești*, Editura Saeculum, I.O., București, 1999
- FRUNZĂ, Victor, *Istoria comunismului în România. Ediția a IV – a ilustrată*, Editura Victor Frunză, București, 2009
- GEORGESCU–KIRIAC, Dumitru, *Pagini de corespondență*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din Republica Socialistă România, București, 1974
- GHIUȘ, Arhim. Benedict, *Faptul răscumpărării în imnografia ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998
- GIULEANU, Victor, *Melodica bizantină*, Editura Muzicală, București, 1981,

- GIULEANU, Victor, *Principii fundamentale în Teoria Muzicii*, Editura Muzicală, București, 1975
- GIULEANU, Victor, *Ritmul în creația muzicală clasică*, Editura Muzicală, București, 1990
- GIULEANU, Victor, *Teoria Ritmului. Volumul I*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din Republica Populară Română, București, 1968
- GIULEANU, Victor, *Teoria Ritmului. Volumul II*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din Republica Populară Română, București, 1969
- GIULEANU, Victor, *Tratat de Teoria Muzicii*, Editura Muzicală, București, 1986
- GIULVEZAN, Ovidiu, *Curs de teoria muzicii*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 1998
- GIURGIU, RODICA, *S-a ridicat cortina... Monografia Operei Române din Timișoara*, Editura Brumar, Timișoara, 1999
- GUIRAUD, Pierre, *La stylistique*, P.U.F., Paris, 1970
- HARTMANM, Nicolai, *Estetica*, Editura Univers, București, 1974
- HERMAN, Vasile, *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, Editura Muzicală, București, 1982
- HUSAR, Alexandru, *Curs de estetică*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 1976
- HUSSON, Raoul, *Vocea cântată* (traducere, cuvânt înainte și glosar de: Nicolae Gafton), Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R. S. R., București, 1968
- IANOȘI, Ion, *Estetica*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978
- IANOȘI, Ion, *Sublimul în Estetică*, Editura Meridiane, București, 1973
- JEPPESEN, Knud, *Contrapunctul*, Editura Muzicală, București, 1972
- JOJA, Athanase, *Profilul spiritual al poporului român în Logos și ethos*, Editura Politică, București, 1967
- KERNBACH, Victor, *Universul mitic al românilor*, Imprimeria Ardealul - Editura Științifică, Cluj-Napoca, 1994
- LEVY-STRAUSS, Claude, *Antropologie culturală*, Editura Politică, București, 1978

- MARINESCU, Mihaela, *Compendiu de estetică și stilistică muzicală*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007
- MARINESCU, Mihaela, *Spiritualitatea bizantină în creația muzicală românească (Secolul XX)*, Editura Fundației România de Măine, București, 2008
- MOCANU, Titus, *Morfologia artei moderne*, Editura Meridiane, București, 1973
- MOISESCU, Titus, *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, București, 1996.
- MOISESCU, Titus, *Cântarea monodică bizantină pe teritoriul României, Prolegomene bizantine II, variante stilistice și de formă în muzica bizantină*, Editura Muzicală, 2003
- MUNTEANU, Viorel, *Roman Vlad. Modernitate și tradiție*, Editura Muzicală, București, 2001
- MOLDOVEANU, Pr. Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010
- NICULESCU, Ștefan, *Reflecții despre muzică*, Editura Muzicală, București, 1980
- OANCEA, Ileana, *Semiostilistică*, Editura Excelsior, Timișoara, 1998
- OPREA, Gheorghe, *Sisteme sonore în folclorul românesc*, Editura Muzicală, București, 1998
- PAPU, Edgar, *Despre stiluri*, Editura Eminescu, București, 1986
- PASCADI, Ion, *Destinul contemporan al artei*, Editura Meridiane, București, 1974
- PASCADI, Ion, *Artă și civilizație*, Editura Meridiane, București, 1976
- PAȘCANU, Alexandru, *Armonia. Volumul I*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
- PAȘCANU, Alexandru, *Armonia. Volumul I*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
- PÂNZARU, Ioan, *Cercetare de estetică a oralității*, Editura Univers, București, 1989
- PLEȘU, Andrei, *Minima moralia. Elemente pentru o etică a intervalului*, Editura Cartea Românească, București, 1988
- POPOVICI, Doru, *Preste deal. Viața compozitorului Ion Vidu*, Editura Facla, București, 1980

- POPOVICI, Doru și MIEREANU, Constantin, *Începuturile muzicii culte românești*, Editura Tineretului, București, 1968
- RÎPĂ, Constantin, *Teoria Superioară a Muzicii, Volumul I – Sisteme Tonale*, Editura MediaMusica, Cluj – Napoca, 2001
- RÎPĂ, Constantin, *Teoria Superioară a Muzicii, Volumul II – Ritmul*, Editura MediaMusica, Cluj – Napoca, 2002
- SCHMEMANN, Alexander, *Introducere în Teologia Liturgică*, traducere de Ierom. Vasile BÂRZU, Editura Sofia, București, 2002
- SECARĂ, Constantin, *Muzica bizantină. Doxologie și înălțare spirituală*, Editura Muzicală, București, 2006
- SEVIEN, Pius, *Estetica*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975
- STAN, Constantin – Tufan, *De la Reuniunea Română de cântări și Muzică la Corul “Ion Vidu”. 1810 – 2010*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2010
- STRATAN, Ioan *Dor de frați. Epistolar lugojean*, Editura Facla, Timișoara, 1977
- STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia Ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986
- SUCIU, Alexandru, *Filosofia ca ontologie și gnoseologie*, Editura Paralela 45, Pitești, 2001
- SULIȚEANU, Ghizela, *Psihologia folclorului muzical*, Editura Academiei, București, 1980
- TAFT, Robert, *Ritul bizantin*, traducere de Pr. Dumitru VANCA și Alin MEHEȘ, Editura Reîntregirea, Alba – Iulia, 2008
- TARTLER, Grete, *Melopoetica*, Editura Eminescu, București, 1984
- TEODOROVICI, Ioan, Prot., POPOESCU, Ionel, Pr.prof., JOMPAN, Dumitru, Prof., *Creatori și creații muzicale. Cântece și coruri religioase și laice pentru copii și tineret*, Editura Banatica, Reșița – Caransebeș, 1997
- TIMARU, VALENTIN, *Curs de forme muzicale, Volumul I*, Editura Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, Cluj – Napoca, 1991
- TIMARU, VALENTIN, *Curs de forme muzicale, Volumul II*, Editura Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, Cluj – Napoca, 1995

- TODORAN, Pr. Isidor și ZĂGREAN, Arhid. Ioan, *Teologia Dogmatică*, Ediția a II – a, Editura Arhiepiscopiei Cluj, Cluj – Napoca, 1997
- TOMI, Ioan, *Introducere în Istoria Muzicii Românești*, Editura Eurobit, Timișoara, 2003
- TÜRK, Hans Peter, *Armonia tonal-funcțională*, Volumul I, Editura Universității Emanuel din Oradea, Oradea, 2002
- TÜRK, Hans Peter, *Armonia tonal-funcțională*, Volumul II, Editura Universității Emanuel din Oradea, Oradea, 2002
- URȘU, Nicolae – *Folclor muzical din Banat și Transilvania*. Ediție îngrijită de Rodica Giurgiu, Editura Muzicală, București, 1983.
- VANCEA, Zeno, *Creația muzicală românească în sec. XIX și XX*, Volumul I, Editura Muzicală, București, 1968
- VANCEA, Zeno, *Creația muzicală românească în sec. XIX și XX*, Volumul II, Editura Muzicală, București, 1969
- VASILE, Vasile, *Istoria muzicii bizantine*, Volumul I, Editura Interprint, București, 1997
- VASILE, Vasile, *Istoria muzicii bizantine*, Volumul II, Editura Interprint, București, 1997
- VASILE, Vasile, *Profiluri de muzicieni români – secolele XIX și XX*, Editura Muzicală, 1986, București
- VELCEANU, Iosif, *Corurile și Fanfarele din Banat*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1921
- VIANU, Tudor, *Filosofia culturii și teoria valorilor*, Editura Nemira, București, 1998
- VIANU, Tudor, *Estetica*, Editura Pentru Literatură, București, 1968
- VINTILESCU, Pr. Petre, *Despre poezia imnografică din cărțile de cult și cântarea bisericească*, Editura Renașterea, Cluj – Napoca, 2005
- VINTILESCU, Pr. Petre, *Încercări de istorie a Liturghiei*, Tipografia „România Mare”, București, 1930
- VINTILESCU, Pr. Petre, *Liturghierul Explicat*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988

Studies and articles

- ALEXANDRU, Tiberiu, *Armonie și polifonie în cântecul popular românesc*, în Volumul *Folcloristică, organologie, muzicologie*, București, Editura Muzicală, 1978
- BALINT, George, *Coordonate ale interpretării dirijorale* în Revista *Muzica*, Serie Nouă, Anul XXII (22), Nr. 1/2011 (85), Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 2010
- BARBU – IURAȘCU, Viorica, *Incursiune în morfologia cântecului bănățean. Opinii pe tema refrenului (I)* în Revista *Revart*, Nr. 1-2/2009, Editura Aegis, Timișoara, 2009
- BĂLAN, George, *Mesajul universal al muzicii românești* în Revista „Muzica”, Nr. 5 / 1996, Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, București, 1996
- BELEAN, Pr. Nicolae, *Aproprierea muzicii religioase din banat de cântarea bizantină prin intermediul preoților și călugărilor veniți în Banat din Țara Românească, Moldova și Transilvania* în Revista *Altarul Banatului*, Nr. 1-3/2000, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 2000
- BELEAN, Pr. Nicolae, *Cântarea bănățeană în decursul verii* în Revista *Altarul Banatului*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 2005
- BELEAN, Pr. Nicolae, *Cântarea de străină din Banat* în Revista *Timisiensis*, Numărul 1-2/2001, Editura Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș, Timișoara, 2001
- BELEAN, Pr. Nicolae, *Imnele religioase în primele veacuri creștine și în prezent* în Revista *Studii de imnologie*, Editura Mirton, Timișoara, 2002
- BENTOIU, Pascal, *Trăsături ale armoniei în muzica populară*, în Revista *Muzica*, nr. 5-6, Editura Muzicală, București, 1964
- BENTOIU, Pascal, *Câteva considerațiuni asupra ritmului și notației melodiilor de joc românești*, în *REF*, nr. 1-2, Editura Academiei, București, 1976
- BERGER, Wilhelm Georg, *Armonia. Posibilități și limite*, în Revista *Muzica*, nr. 7, Editura Muzicală, București, 1964
- BOANCĂ, Elena, *IN MEMORIAM VASILE HERMAN Valori ale componisticii și cercetării muzicologice* în Revista *Muzica*, Serie Nouă, Anul XXI (21), Nr. 3/2010 (83), Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 2010

- BODO, Maria, *Considerații privind trecutul învățământului muzical din Banat în Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Muzică, Volumul II / 2006*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006
- BRATU, Lava, *Particularități stilistice ale creației bănățene din prima jumătate a secolului XX în Volumul Zilele Academice Timișene. Ediția a XI – a*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2009
- BRANIȘTE, Pr. Ene, *Originea, instituirea și dezvoltarea cultului creștin în Revista Studii Teologice*, nr. 3 – 4 / 1963, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1963
- BRANIȘTE, Pr. Ene, Braniște. Ene, *Temeiuri biblice și tradiționale pentru cântarea în comun a credincioșilor în Revista Studii Teologice*, Nr. 1-2/1954, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1954
- BRIE, Pr. Mihai, *Crâmpoie din viața și activitatea compozitorului și dirijorului Ion Vidu în Revista Altarul Reîntregirii*, Nr. 1 / 2008, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba – Iulia, Alba Iulia, 2008
- BRIE, Pr. Mihai, *Pagini din trecutul muzical bănățean. Chipuri de înaintași în Revista Altarul Reîntregirii* Nr. 3 / 2007 Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba – Iulia, Alba Iulia, 2007
- BURCĂ, Luminița, *Rolul interpretului în transcenderea prin muzică în Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Muzică, Volumul II / 2006*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006
- CATRINA, Constantin, *Nicolae Popovici, cântăreț, pedagog, dirijor și compozitor în Revista Studii și documente de muzică românească*, Volumul I, București, 1986
- CINCI, Eugen, *Câteva repere în cercetarea conexiunilor dintre muzica populară și cântarea de strună bănățeană în Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Muzică, Volumul IV/2008*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2008
- DEMENESCU, Veronica – Laura, *Orientări modale în școala națională muzicală românească în Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Muzică, Volumul II / 2006*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006
- DEMENESCU, Veronica – Laura, *Principalele orientări de limbaj muzical afirmate în creația europeană din prima jumătate a secolului XX în Analele Universității de Vest din*

Timișoara, Seria Muzică, Volumul III/2007, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2007

- DEMENESCU, Veronica – Laura, *Repere în creația muzicală românească din a doua jumătate a secolului al XIX – lea* în Volumul *Zilele Academice Timișene. Ediția a X – a*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2008
- DEMENESCU, Veronica – Laura, *Scări muzicale specifice folclorului românesc. Sisteme de clasificare* în *Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Muzică, Volumul IV/2008*, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2008
- DIACONESCU, Mircea – Valeriu, *Inciza metro – ritmică și rolul ei în imnologie*, în *Revista Studii de imnologie*, Editura Mirton, Timișoara, 2002
- DIACONU, Adrian, *Structuri și metastructuri metro-ritmice în creația populară românească* în *Revista Artes, Volumul I*, Editura Academiei de Artă “George Enescu” din Iași, Iași, 1995
- DRĂGOI, Sabin V., *Simetrie și asimetrie în cântecul popular românesc*, în *Revista Muzica*, nr. 11-12, Editura Muzicală, București, 1960
- DRĂGOI, Sabin V., *Armonizarea cântecului popular românesc*, în *Revista Muzica*, nr. 7, 10, 11, 12 / 1969, Editura Muzicală, București, 1969
- DRĂGOI, Sabin V., *Armonizarea cântecului popular românesc*, în *Revista Muzica*, nr. 1, 2, 3, 4 / 1970, Editura Muzicală, București, 1970
- EMANDI, Lucian, *Din viața lui Ioan Vidu* în *Revista Mitropolia Banatului*, An IX (9), nr. 5 – 6/1959 (mai – iunie), Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1959
- GRĂJDIAN, Pr. Vasile, *Symbolismul specific al cântării liturgice ortodoxe* în *Revista Altarul Banatului*, Nr. 10 – 12/1998, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1998
- GRĂJDIAN, Pr. Vasile, *Estetic și liturgic în cântarea bisericească* în *Revista Teologică, Serie Nouă, IV (LXXVI), Nr. 2/1994*, Editura Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1994
- IANA – MIHĂILESCU, Manuela și CARABENCIOV, Ani – Rafaela, *Transfigurarea realității în artă* în *Revista Revart*, Nr. 1 - 2/2009, Editura Aegis, Timișoara, 2009
- IORGA, Nicolae, *Ion Vidu* în *Revista Izvoarașul*, Nr 3 – 4, Mehedinți, 1931
- LUGOJANU (MIC), P.S. Lucian, *Imnografia creștină – tradiție și inovație* în *Revista Studii de imnologie*, Editura Mirton, Timișoara, 2002

- LUNGU, Nicolae, *Combaterea inovațiilor în recitativul liturgic* în Revista *Studii Teologice*, Anul IX, Nr. 7-8/1957 Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1957
- MERCEAN – ȚÂRC, Mirela, Stylistic stages in the choral works of the composers from Cluj – Napoca în Revista *Studia Universitatis Babeș – Bolyai, Seria Musica*, Anul LIV (14), Nr.2/2009, Cluj – Napoca, 2009
- MISDOLEA, Tudor, *Real și simbol în experiența muzicală* în Revista *Muzica*, Serie Nouă, Anul XXI (21), Nr. 2/2010 (82), Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 2010
- MOLDOVEANU, Pr. Nicu, *Cântarea corală în Biserica Ortodoxă Română de la pătrunderea ei în cultul divin până la sfârșitul secolului al XIX – lea* în Revista *Studii Teologice*, Anul XIX, Nr. 7-8/1967, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1967
- MOLDOVEANU, Pr. Nicu, *Cântarea corală în Biserica Ortodoxă Română în secolul al XX – lea* în Revista *Studii Teologice*, Anul XX, Nr. 3-4/1968, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1968
- MOLDOVEANU, Pr. Nicu, *Muzica bisericească corală în secolul al XIX – lea* în Revista *Glasul Bisericii*, Anul XLI, Nr. 11-12/1982, Editura Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 1982
- MOLDOVEANU, Pr. Nicu, *Creația corală la români în secolul XX* în Revista *Biserica Ortodoxă Română*, Anul CIV, Nr. 3-4/1986, Editura Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986
- NEMESCU, Octavian, *Avangarda în componistica românească* în Revista *Muzica*, Serie Nouă, Anul XXI (21), Nr. 1/2010 (81), Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 2010
- STANCIU, Pr. Vasile, *Cântarea cultică ortodoxă ca mijloc de activitate misionară* în Revista *Studii Teologice*, Anul XXXVII (37), nr. 7 – 8/1985, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985
- STANCIU, Pr. Vasile, *Cântarea în comun a credincioșilor la Sfânta Liturghie* în Revista *Renașterea*, Anul XV, nr.4/2004, Editura Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj – Napoca, 2004

- STANCIU, Pr. Vasile, *Începuturile culturii muzicale bizantine în Transilvania* în Revista *Studia Universitatis Babeş – Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Nr. 1-2/1995, Editura Universităţii „Babeş – Bolyai” din Cluj – Napoca, Cluj – Napoca, 1995
- STANCIU, Pr. Vasile, *Însemnătatea catehetică a cântării omofone în biserică* în Volumul *Anuar al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Cluj – Napoca*, II (1992 – 1994), Editura Universităţii „Babeş – Bolyai” din Cluj – Napoca, Cluj – Napoca, 1999
- STANCIU, Pr. Vasile, *Muzica bisericească corală din Transilvania* în Revista *Grai Maramureşan*, Editura Episcopiei Ortodoxe a Maramureşului şi Sătmăruului, Baia – Mare, 2001
- STĂNILOAE, Pr. Dumitru, *Crucea în teologia şi cultul Bisericii Ortodoxe* în Revista *Orthodoxia*, Anul XXVII (27), nr. 3, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1975
- STOIANOV, Carmen, *Introducere în universul (muzical al) limbajului biblic* în Revista *Revart*, Nr. 1-2/2009, Editura Aegis, Timișoara, 2009
- STOIANOV, Carmen și STOIANOV, Petru, *Muzica – artă a comunicării: dinamica definirii sferei sonore* în Revista *Revart*, Nr. 1/2010, Editura Aegis, Timișoara, 2010
- STOIANOV, Petru, *Frecvențe și durate pe planșeta gândirii componistice (I)* în Volumul *Orizonturi ale artei secolelor XIX și XX din perspectiva secolului XXI*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2010
- TEOHARI, Marius, *O abordare antropologică a muzicii* în *Analele Universităţii de Vest din Timișoara. Seria Muzică*, Volumul II / 2006, Editura Universităţii de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006
- ȚUȚU, Ciprian, *Vocaliza – mijloc de dezvoltare a sonorității corale* în Revista *Revart*, Nr. 1/2010, Editura Aegis, Timișoara, 2010
- UNGUREANU – PAMFIL, Mihai – Șerban, *Lucrul în sine, sunetul în sine, valori ale transcendenței* în Revista *Revart*, Nr. 2/2010, Editura Aegis, Timișoara, 2010
- VĂRĂDEAN, Vasile, *Îndrumări practice privind recitativul liturgic și cântarea în comun* în Revista *Mitropolia Banatului*, Anul XX, Nr. 1-3/1970, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1970

- VULPE, Damian, *Muzica corală pe meleagurile Banatului în Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Muzică*, Volumul II / 2006, Editura Universității de Vest din Timișoara, Timișoara, 2006

Electronic resources

- <http://cartesiarte.ro/data/harti/arad.jpg> - visited in 01.02.2011